

Ο κ. Peter Bofinger, το κούρεμα και το ευρωμόλογο

7 Ιουλίου 2013

Ο Peter Bofinger είναι ένας από τα πέντε μέλη του Συμβουλίου Οικονομικών Συμβούλων της γερμανίδας καγκελλαρίου. Σε πρόσφατη συνέντευξή του στην Berliner Zeitung εκφράστηκε εναντίον του κούρεματος των χρεών της Περιφέρειας, και προφανώς της Ελλάδας. Έσπευσαν τα ελληνικά ΜΜΕ να θεωρήσουν «είδηση» την θέση του κ. Bofinger και να παρουσιάσουν τα λεγόμενά του διαστρεβλωμένα και εκτός του πνεύματος με το οποίο ειπώθηκαν. Στην ουσία ο κ. Bofinger επανέλαβε μια πάγια θέση του: Όχι στο κούρεμα του χρέους της Περιφέρειας, ναι όμως στο ευρωμόλογο.

Το σκεπτικό του είναι απλό: Ένα κούρεμα, ιδίως αν είναι (όπως απαιτείται) βαθύ θα πλήξει τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) από τον οποίο δανειζόμαστε ως χώρες της Περιφέρειας. Ο ESM βέβαια δεν έχει δικά του χρήματα. Τα δανειζεται από τις αγορές με εγγυήσεις των χωρών-μελών της Ευρωζώνης. Π.χ. τα χρήματα της προηγούμενης δόσης «μας» θα προήλθαν από δανεισμό του ESM εκ μέρους ακόμα και της πτωχευμένης Ισπανίας! Οπότε, ένα κούρεμα αυτών των χρεών θα σημάνει ταυτόχρονα δύο πράγματα: Αύξηση των επιτοκίων δανεισμού του ίδιου του ESM και αύξηση των επιτοκίων δανεισμού της Ισπανίας – η οποία ήδη αδυνατεί να αναχρηματοδοτήσει το χρέος της. Καταστροφή δηλαδή.

Να γιατί ο κ. Bofinger λέει ότι, από την στιγμή που η Ευρώπη μετέφερε όλες τις ζημιές και τα χρέη από τους ιδιώτες πιστωτές στους ώμους των ευρωπαϊών φορολογούμενων, κάποιοι εκ των οποίων είναι ιδιαίτερα καχεκτικοί (π.χ. των ισπανών), το κούρεμα θα χειροτερεύσει την κατάσταση και, για αυτό, απαιτείται να ισοκαταμεμηθεί το χρέος έτσι ώστε να πέσει πιο πολύ πάνω στους ώμους με την μεγαλύτερη δυνατότητα να το σηκώσουν. Με άλλα λόγια, ο κ. Bofinger προτείνει το ευρωμόλογο. Ένα ομόλογο που θα εκδίδουν και θα εγγυώνται όλες οι χώρες της Ευρωζώνης μαζί.

Τον κ. Bofinger τυχαίνει να τον εκτιμώ ιδιαίτερα, να έχουμε συνομιλήσει επί μακρόν (συμφωνώντας σε μεγάλο βαθμό), και να τον θεωρώ ό,τι καλύτερο υπάρχει σήμερα στην Γερμανία από πλευράς μακροοικονομικής σκέψης και αναλυτικής ικανότητας. Δυστυχώς, όπως ο ίδιος δεν κρύβει, οι εισηγήσεις του δεν εισακούγονται. Αν θέλετε, πρόκειται για την μειοψηφία του ενός (από τα πέντε μέλη του Συμβουλίου Οικονομικών Συμβούλων της κας Μέρκελ) του οποίου η παρουσία παίζει περισσότερο «νομιμοποιητικό» ρόλο παρά πραγματικά συμβουλευτικό (προς την Καγκελάριο) ρόλο. Μακάρι αγαπητέ αναγνώστη οι εισηγήσεις του κ. Bofinger να εισακούγονταν.

Έχοντας εξηγήσει την άποψή του, κι έχοντας εκφραστεί θετικά για αυτόν, επιτρέψτε μου τώρα να σας πω που διαφωνώ μαζί του. Πρώτον, το ευρωμόλογο όπως το εισηγείται δεν θα είναι αποτελεσματικό. Ένα ομόλογο το

οποίο εγγυάται η Γερμανία και η Ελλάδα μαζί θα έχει επιτόκια πολύ υψηλά για την Γερμανία και όχι αρκετά χαμηλά για την Ελλάδα. Όχι, αυτό που χρειαζόμαστε δεν είναι κοινώς εγγυημένα ομόλογα αλλά ομόλογα έκδοσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα οποία θα αποπληρώνουν τα κράτη-μέλη. Κι αυτά ευρωομόλογα θα είναι, από την στιγμή που θα εκδίδονται από ευρωζωνικό οργανισμό, μόνο που θα λειτουργεί καλύτερα και χωρίς να χρειάζεται Γερμανία και Ελλάδα να το συν-εκδίδουν. Δεύτερον, με τον κ. Bofinger διαφωνούμε ως προς την *χρήση* του ευρωομόλογου. Εκείνος κρίνει ότι πρέπει να εκδοθεί για να αποπληρωθούν τα δημόσια χρέη άνω του 60% του ΑΕΠ κάθε χώρας (του ορίου του Μάαστριχτ). Δική μου θέση είναι το αντίθετο: Τα ομόλογα έκδοσης της ΕΚΤ πρέπει να χρησιμοποιούνται για να εξυπηρετείται το κατά Μάαστριχτ «νόμιμο» χρέος της κάθε χώρας.

Σε τελική όμως ανάλυση, οι μεταξύ μας διαφορές δεν είναι το ζήτημα. Αυτό που δυστυχώς ισχύει είναι ότι οι εισηγήσεις του κ. Bofinger έχουν την ίδια πιθανότητα να γίνουν αποδεκτές με τις δικές μου: σχεδόν καμιά! Οπότε, η Ευρώπη φαντάζει καταδικασμένη να πορεύεται συστηματικά προς την αποδόμηση.